

પ્રથમ અને દ્વિતીય સત્ર માટે

માસવાર અભ્યાસક્રમ

(વાર્ષિક આયોજન)

ઘોરણ ૩

વિકાસ

મૂલ્યાંકન યોજના : જુનિ.થી 5

પ્રથમ અને દ્વિતીય સત્ર માટે

વિષયો	મુખ્ય	મુખ્ય	હિન્દી	English	કમ્પ્યુટર	સા. જ્ઞાન
ધોરણ	જુનિ./સિનિ.	1થી 5	1થી 4	1થી 4	4 અને 5	1થી 5
ઔપચારિક લેખિત મૂલ્યાંકન	40	40	40	40	40	40
અનોપચારિક મૂલ્યાંકન	-	40	-	-	-	-
આંતરિક / પ્રેક્ટિકલ	10	20	10	10	10	10
કુલ ગુણ	50	100	50	50	50	50

દ્વિતીય સત્ર માટે

વિષયો	ચિત્રકલા	ચિત્રકલા	કમ્પ્યુટર
ધોરણ	જુનિ./સિનિ.	1થી 5	1થી 3
ઔપચારિક લેખિત મૂલ્યાંકન	40	80	25
અનોપચારિક મૂલ્યાંકન	-	-	-
આંતરિક / પ્રેક્ટિકલ	10	20	25
કુલ ગુણ	50	100	50

પૂરક મૂલ્યાંકન 1 અને 2 (40-40 માર્ક્સ)	- મુખ્ય વિષયો : ધોરણ 1થી 5 - હિન્દી અને English : ધોરણ 1થી 4 - ગુજરાતી, ગણિત, સામાન્ય જ્ઞાન અને અંગ્રેજી : જુ. કે. જી. અને સિ. કે. જી. (20-20 માર્ક્સ)

અભ્યાસક્રમ

- પૂરક મૂલ્યાંકન 1 : ઓગસ્ટ, 2019 : જૂન '19 અને જુલાઈ '19નો રહેશે.
- મૂલ્યાંકન - પ્રથમ સત્ર : ઓક્ટોબર, 2019 : જૂન '19થી ઓક્ટોબર '19 સુધીનો રહેશે.
- પૂરક મૂલ્યાંકન 2 : ફેબ્રુઆરી, 2020 : નવેમ્બર '19થી જાન્યુઆરી '20નો રહેશે.
- મૂલ્યાંકન - દ્વિતીય સત્ર : એપ્રિલ, 2020 : નવેમ્બર '19થી એપ્રિલ '20 સુધીનો રહેશે.
- ચિત્રકલા : જુનિ. કે. જી. થી ધોરણ 5 અને કમ્પ્યુટર : ધોરણ 1થી 3માં માત્ર દ્વિતીય સત્રમાં લેખિત મૂલ્યાંકન કરવાનું હોવાથી તેમાં સંપૂર્ણ અભ્યાસક્રમ રહેશે.

માસવાર અભ્યાસક્રમ (પ્રથમ સત્ર)

ધોરણ ૩

નોંધ : (૧) પ્રથમ સત્રનું લેખિત મૂલ્યાંકન સપ્ટેમ્બર અથવા ઓક્ટોબર માસમાં આવતું હોવાથી એ મુજબ અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવા વિનંતી.

(૨) શિક્ષકભાઈ-બહેનોએ મુખ્ય વિષયોમાં પાઠ્યપુસ્તક તથા શિક્ષક-આવૃત્તિનો પૂરેપૂરો અભ્યાસ કરીને શિક્ષણ આપવા વિનંતી.

૧. ગુજરાતી

માસ	પાઠ-કાવ્ય	લેખન
જૂન	૧. સિંહ અને ઉંદર	૧. અનુલેખન ૨. ચિત્રવાર્તા : સિંહ અને ઉંદર
જુલાઈ	૨. નમીએ તુજને (કાવ્ય) (મુખપાઠ) ૩. સાચું તીર્થ	૩. કવિતાલેખન ૪. કવિતા પરથી પ્રશ્નોત્તર ૫. શ્રુતલેખન
ઓગસ્ટ	● પુનરાવર્તન ૧ ૪. ચાંદલો ગમે (કાવ્ય) (મુખપાઠ) ૫. ઠાગાઠેયા કરું છું	૬. પ્રાર્થનાલેખન ૭. આપણો રાષ્ટ્રધ્વજ ૮. ચિત્રવર્ણન
સપ્ટેમ્બર	૬. જોડકણાં ● પુનરાવર્તન ૨	૯. જોડકણાં ૧૦. ચિત્રવાચન ૧૧. દિવાળી
ઓક્ટોબર	પુનરાવર્તન	—

૨. ગણિત-ગમ્મત

માસ	પ્રકરણ
જૂન	૧. ક્યાંથી જોવું? ● ચિત્રોનું અવલોકન ● ભાત બનાવો ● આકૃતિઓ પૂર્ણ કરો ● ચિત્રો દોરો ● જેવા સાથે તેવા ● ચિત્રના ભાગ (દર્પણ આકૃતિઓ)
જુલાઈ	૨. સંખ્યાની ગમ્મત ● ચિત્રના આધારે પ્રશ્નોત્તર ● સંખ્યા અંકોમાં – શબ્દોમાં ● ૧૦ની ગણતરી ● ૫૦ની ગણતરી ● સૂચના મુજબ ખૂટતી સંખ્યા લખો ● હું કોણ છું? સંખ્યા સાથે જોડો ● ગણતરી કરી શોધો ૩. આપો અને લો ● સાદા સરવાળા – બાદબાકી ● વાર્તાના આધારે પ્રશ્નોત્તર ● વઢીવાળા સરવાળા ● કોયડા ● સંખ્યાને લખવાની જુદી જુદી રીત ૪. લાંબું અને ટૂંકું ● લંબાઈનું માપન ● લંબાઈના એકમો

ઓગસ્ટ

પ. આકાર અને ભાત (ડિઝાઇન)

- રંગ પૂરો
- ધાર અને ખૂણા
- ટેનગ્રામ
- પેટર્ન (ભાત)

દ. આપ-લેની ગમ્મત

- સાદા સરવાળા - બાદબાકી
- દશકાવાળી બાદબાકી
- ખૂટતી સંખ્યા લખો
- મૌખિક ગણતરી
- કોયડા

સપ્ટેમ્બર

૭. સમય વહી જાય છે ...

- ઊલટો - સૂલટો સમય
- ઉંમરની સરખામણી
- કોયડા
- કેલેન્ડર
- પેડકીદેવીની સત્ય વાર્તા
- ઘડિયાળનો સમય અંકોમાં અને શબ્દોમાં
- આપેલ સમય ઘડિયાળમાં દર્શાવવો.

ઓક્ટોબર

પુનરાવર્તન

૩. આસપાસ (પર્યાવરણ અભ્યાસ)

માસ	પ્રકરણ
જૂન	૧. પૂનમે શું જોયું? ૨. વનપરી
જુલાઈ	૩. પાણી જ પાણી ! ૪. છોટું ઘર ૫. ઘર એક શાળા ૬. ખાધા વિના ન ચાલે
ઓગસ્ટ	૭. અનોખો સંવાદ ૮. ફરરર ... ૯. આવ રે વરસાદ
સપ્ટેમ્બર	૧૦. રસોડાની વાત ૧૧. આપણાં વાહનો ૧૨. આપણાં કામ
ઓક્ટોબર	પુનરાવર્તન

૪. હિન્દી

માસ

પ્રકરણ

જૂન

પાઠ ૧ : વર્ણમાલા કી પહચાન (મૂળાક્ષરોનો પરિચય)

- હિન્દી વર્ણમાલા સ્વર-વ્યંજન પરિચય
- સ્વાધ્યાયમાં ખૂટતા ક્રમિક મૂળાક્ષરો (સ્વર અને વ્યંજન) ભરાવવા.

પાઠ ૨ : ગિનતી (ગણતરી)

- ૧થી ૧૦ સુધી હિન્દી અંકમાં ગિનતીનું ટપકાં જોડીને તેમજ સ્વતંત્ર લેખન કરાવવું.
- ૧થી ૧૦ અંકો લખતાં-વાંચતાં અને ગણતાં શીખવવું.

પાઠ ૩ : વર્ણમાલા કા સચિત્ર પરિચય

(મૂળાક્ષરોનો સચિત્ર પરિચય)

- સ્વરોનો સચિત્ર પરિચય કરાવીને લેખન કરાવવું.
દા. ત., અ, આ, ઇ, ઈ, ઊ, ઋ, ...
- વ્યંજનોનો સચિત્ર પરિચય કરાવીને લેખન કરાવવું.
દા. ત., ક, ખ, ગ, ઘ, ...
- પુસ્તકમાં સ્વર-વ્યંજનના શબ્દોનું અનુલેખન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય : સ્વર અને વ્યંજનનું લેખન કરાવવું.

જુલાઈ

પાઠ ૪ : સહી શબ્દો કી પહચાન (સાચા શબ્દોની ઓળખ)

- ચિત્ર ઓળખી શબ્દ પરિચય કરાવવો.
- ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય અક્ષર મૂકી નામ પૂરું કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - ચિત્રોને તેમનાં નામ સાથે લીટી દોરીને જોડાવવાં.
  - તીરની દિશામાં શબ્દ બનાવવા અને લખાવવા.

પાઠ ૫ : શબ્દ બનાઓ (શબ્દ બનાવો)

- ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય અક્ષર મૂકી શબ્દ પૂરો કરાવવો અને પૂરો શબ્દ ફરીથી લખાવવો.
- અક્ષરોને યોગ્ય ક્રમમાં લખીને સાચો શબ્દ બનાવવો અને લખાવવો.

પાઠ ૬ : શબ્દોં કા અભ્યાસ (શબ્દોનો મહાવરો)

- ચિત્રની સામે તેનું નામ લખાવવું.

પાઠ ૭ : વાહન (વાહન)

- ચિત્રમાં આપેલાં વાહનોનાં નામ લખાવવાં.

ઑગસ્ટ

પાઠ ૮ : અનુલેખન (અનુલેખન)

- હિન્દી શબ્દ વાંચન-લેખન-પરિચય.
- હિન્દી વાક્યોનું વાંચન-લેખન કરાવવું.
- હિન્દી વાક્ય અને તેના ગુજરાતી ભાષાંતરનું વાચન કરાવી તેમનું અનુલેખન કરાવવું.

પાઠ ૯ : ઘડી (કવિતા) [ઘડિયાળ (કવિતા)]

- ઘડિયાળ બતાવી કવિતા શીખવવી.
- પૂંઠા પર ઘડિયાળ બનાવતાં તેમજ ઘડિયાળ જોતાં શીખવવી.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય
  - યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી પંક્તિ પૂરી કરાવવી.
  - ઘડિયાળ જોઈ સમય લખાવવો.

પાઠ ૧૦ : યહ ... હૈ। (આ ... છે.)

- ચિત્ર જોઈને વાક્ય બનાવતાં શીખવવાં.

દા. ત., યહ મોર હૈ।

સપ્ટેમ્બર

પાઠ ૧૧ : કૌન ક્યા કરતા હૈ? (કોણ શું કરે છે?)

- ધંધાદારી વ્યક્તિઓનો ચિત્ર દ્વારા પરિચય કરાવવો.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય
  - વિવિધ ચિત્રો ઓળખી સાચો ઉત્તર લખતાં શીખવવો.

પાઠ ૧૨ : સપ્તાહ કે દિન (અઠવાડિયાના દિવસો)

- કવિતાનું ગાન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય
  - વારનાં નામ હિન્દીમાં વાંચતાં-લખતાં શીખવવાં.
  - ખાલી જગ્યા પુરાવવી.

પાઠ ૧૩ : સાગર (સમુદ્ર)

● કવિતાનું ગાન કરાવવું.

● સ્વાધ્યાય કાર્ય

– વાક્યોનું અનુલેખન કરાવવું.

– હિન્દી શબ્દોની સામે ગુજરાતી શબ્દ લખાવવા.

– એકવચન – બહુવચનના શબ્દોનો વાંચન-લેખન અભ્યાસ કરાવવો.

ઑક્ટોબર

પુનરાવર્તન

૫. ENGLISH

માસ

પાઠ

જૂન

1. Numbers

- 11થી 20 સુધીના અંગ્રેજી અંકો સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવા.
- ચિત્રોમાં રંગ પૂરાવવા.
- ચિત્રો ગણી અંગ્રેજી અંકો તથા શબ્દો લખતાં શીખવવા.

2. Fruits

- ફળોનાં નામ સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવાં.
- ચિત્રોમાં રંગ પૂરાવવા.
- ફળોનાં ચિત્રો ઓળખી નામ લખતાં શીખવવાં.
- કવિતા : If I were ... ગાતાં શીખવવી.

જુલાઈ

3. Vegetables

- શાકભાજીનાં નામ સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવાં.
- ચિત્રોમાં રંગ પૂરાવવા.
- શાકભાજીનાં ચિત્રો ઓળખી નામ લખતાં શીખવવાં.
- ક્રમ પ્રમાણે અંગ્રેજી નામ લખી શબ્દવ્યૂહ પૂરો કરતાં શીખવવો.
- કવિતા : Tomatoes are red, ... ગાતાં શીખવવી.

4. Young Ones

- પ્રાણીઓ અને પક્ષીઓનાં બચ્ચાંનાં નામ સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવાં.
- પ્રાણીઓ અને પક્ષીઓનાં બચ્ચાંનાં ચિત્રો ઓળખી નામ લખતાં શીખવવાં.
- પ્રાણીઓ અને પક્ષીઓનાં બચ્ચાંનાં નામોને યોગ્ય ચિત્રો સાથે જોડતાં શીખવવાં.
- ચિત્રો જોઈ, બોક્સમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી **and** વડે વાક્યો બનાવી લખતાં શીખવવા.
- ચિત્રમાં રંગ પૂરાવવા.
- કવિતા : Mary had a ... ગાતાં શીખવવી.

ઓગસ્ટ

5. Here and There

- **here** અને **there**નો ઉપયોગ શીખવવો.
- **it**નો ઉપયોગ શીખવવો.
- ચિત્રમાં રંગ પૂરાવવા.
- કવિતા : My house is ... ગાતાં શીખવવી.

6. What Is This ?

- **What** સાથે **this / that**નો ઉપયોગ શીખવવો.
- ચિત્રો જોઈ, કોંસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્નોના ઉત્તર લખતાં શીખવવા.
- પ્રશ્નાર્થવાક્યો બનાવી લખતાં શીખવવાં.
- ચિત્રો જોઈ, પ્રશ્નોના ઉત્તર **Yes** અથવા **No**માં લખતાં શીખવવા.

સપ્ટેમ્બર

7. One and Many

- એકવચન અને બહુવચનનો ઉપયોગ શીખવવો.
- **'s'** અને **'es'** પ્રત્યય લગાડી બહુવચન કરતાં શીખવવું.
- ચિત્રો જોઈ શબ્દો બહુવચનમાં લખતાં શીખવવા.
- ચિત્રમાં રંગ પૂરાવવા.
- કવિતા : The elephant ... ગાતાં શીખવવી.

ઓક્ટોબર

પુનરાવર્તન

૬. સામાન્ય જ્ઞાન

માસ	પ્રકરણ
જૂન	૧. વનસ્પતિના ભાગ ૨. જાણીતાં વૃક્ષો
જુલાઈ	૩. સજીવ અને નિર્જીવ ૪. આપણા મહાન નેતાઓ / નેત્રીઓ ૫. ભારતનું ચલણી નાણું ૬. કેટલાક વ્યવસાયકારો (સમાજસેવકો)
ઑગસ્ટ	૭. ગુજરાતના જિલ્લાઓ અને તેમનાં મુખ્ય મથકો ૮. ચડતા ક્રમમાં ગોઠવો ૯. આપણી આસપાસનાં કેટલાંક વાહનો ૧૦. ભારતની મહાન વ્યક્તિઓ અને તેમનાં સૂત્રો
સપ્ટેમ્બર	૧૧. શબ્દોની જોડી ૧૨. ભારતનાં રાષ્ટ્રીય પ્રતીકો ૧૩. જુદા જુદા ધર્મો
ઑક્ટોબર	પુનરાવર્તન

૭. કમ્પ્યુટર પરિચય

માસ	પાઠ
જૂન	૧. કમ્પ્યુટર શું છે?
જુલાઈ	૧. કમ્પ્યુટર શું છે?
ઓગસ્ટ	૨. વિન્ડોઝ
સપ્ટેમ્બર	૨. વિન્ડોઝ
ઓક્ટોબર	પુનરાવર્તન

૮. ચિત્રકલા

માસ	વિષય-વિષયાંગ
જૂન	● કલિગ્રાફિ – રેખાંકન અને આકાર – ભૌમિતિક આકારોની મદદથી સ્કૂલ બસ અને હાથીના આકારોનું કલિગ્રાફિ રેખાંકન કરાવવું.
જુલાઈ	● ચિત્રસંયોજન – રંગપૂરણી – ભૌમિતિક આકારોનો ઉપયોગ કરાવી દશ્યચિત્રનું ચિત્રસંયોજન દોરાવવું. ચિત્રસંયોજનમાં રંગો પુરાવવા. ● ભાતચિત્ર – રંગપૂરણી – ‘તોરણ’ની ભાતની રેખાકૃતિને પૂર્ણ કરાવી, તેમાં મનપસંદ રંગો પુરાવવા. ● વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર) – રમતગમતનાં સાધનોની રેખાકૃતિને પૂર્ણ કરાવી, તેમાં પેન્સિલ કલર પુરાવવા.
ઓગસ્ટ	● પ્રકૃતિચિત્ર – જુદાં જુદાં પાનના આકારોની રેખાકૃતિ પૂર્ણ કરાવી પાનને અનુરૂપ રંગ પુરાવવા. ● પ્રકૃતિચિત્ર – ‘કેળાં’ અને ‘તડબૂચ’નું પ્રકૃતિચિત્ર દોરાવી, તેમાં ફળને અનુરૂપ રંગ પુરાવવા.
સપ્ટેમ્બર	● કાફ્ટ વર્ક – પેપર ફોલ્ડિંગ – પેપર ફોલ્ડિંગ વર્કમાં ‘વિમાન’ અને ‘હોડી’ના આકારો તૈયાર કરાવવા. ● પ્રિન્ટમેકિંગ – છાપકામ – ફૂલદાનીના આકારમાં ‘ભીંડા’ અને ‘પાન’ની છાપ લેવડાવી છાપકામ કરાવવું.
ઓક્ટોબર	પુનરાવર્તન

द्वितीय सत्र माटे

मासवार अभ्यासक्रम

घोरण 3

વિકાસ

મૂલ્યાંકન યોજના : જુનિ.થી 5

પ્રથમ અને દ્વિતીય સત્ર માટે

વિષયો	મુખ્ય	મુખ્ય	હિન્દી	English	કમ્પ્યુટર	સા. જ્ઞાન
ધોરણ	જુનિ./સિનિ.	1થી 5	1થી 4	1થી 4	4 અને 5	1થી 5
ઔપચારિક લેખિત મૂલ્યાંકન	40	40	40	40	40	40
અનોપચારિક મૂલ્યાંકન	-	40	-	-	-	-
આંતરિક / પ્રેક્ટિકલ	10	20	10	10	10	10
કુલ ગુણ	50	100	50	50	50	50

દ્વિતીય સત્ર માટે

વિષયો	ચિત્રકલા	ચિત્રકલા	કમ્પ્યુટર
ધોરણ	જુનિ./સિનિ.	1થી 5	1થી 3
ઔપચારિક લેખિત મૂલ્યાંકન	40	80	25
અનોપચારિક મૂલ્યાંકન	-	-	-
આંતરિક / પ્રેક્ટિકલ	10	20	25
કુલ ગુણ	50	100	50

પૂરક મૂલ્યાંકન 1 અને 2 (40-40 માર્ક્સ)	☛ મુખ્ય વિષયો : ધોરણ 1થી 5 ☛ હિન્દી અને English : ધોરણ 1થી 4 ☛ ગુજરાતી, ગણિત, સામાન્ય જ્ઞાન અને અંગ્રેજી : જુ. કે. જી. અને સિ. કે. જી. (20-20 માર્ક્સ)

અભ્યાસક્રમ

- ☛ પૂરક મૂલ્યાંકન 1 : ઓગસ્ટ, 2019 : જૂન '19 અને જુલાઈ '19નો રહેશે.
- ☛ મૂલ્યાંકન - પ્રથમ સત્ર : ઓક્ટોબર, 2019 : જૂન '19થી ઓક્ટોબર '19 સુધીનો રહેશે.
- ☛ પૂરક મૂલ્યાંકન 2 : ફેબ્રુઆરી, 2020 : નવેમ્બર '19થી જાન્યુઆરી '20નો રહેશે.
- ☛ મૂલ્યાંકન - દ્વિતીય સત્ર : એપ્રિલ, 2020 : નવેમ્બર '19થી એપ્રિલ '20 સુધીનો રહેશે.
- ☛ ચિત્રકલા : જુનિ. કે. જી. થી ધોરણ 5 અને કમ્પ્યુટર : ધોરણ 1થી 3માં માત્ર દ્વિતીય સત્રમાં લેખિત મૂલ્યાંકન કરવાનું હોવાથી તેમાં સંપૂર્ણ અભ્યાસક્રમ રહેશે.

માસવાર અભ્યાસક્રમ (દ્વિતીય સત્ર)

ઘોરણ ૩

નોંધ : શિક્ષકભાઈ-બહેનોએ મુખ્ય વિષયોમાં પાઠ્યપુસ્તક તથા શિક્ષક-આવૃત્તિનો પૂરેપૂરો અભ્યાસ કરીને શિક્ષણ આપવા વિનંતી.

૧. ગુજરાતી

માસ	પાઠ-કાવ્ય	લેખન
નવેમ્બર	૭. કીડી અને કબૂતર	૧. ગાંધીજી
ડિસેમ્બર	૮. હું છું ખાખી બાવો (કાવ્ય) (મુખપાઠ) ૯. કંઈ એકલા ખવાય? પૂરક વાચન : ૧. છોટા જાદુગર (કાવ્ય)	૨. મારી ઓળખ ૩. મોર ૪. કમ્પ્યૂટર
જાન્યુઆરી	૧૦. જન્મદિનની ઉજવણી ● પુનરાવર્તન ૩ ૧૧. ફાગણિયો લહેરાયો (કાવ્ય) (મુખપાઠ) પૂરક વાચન : ૨. વાવાઝોડું	૫. શ્રુતલેખન ૬. મારો જન્મદિવસ ૭. અનુલેખન
ફેબ્રુઆરી	૧૨. બકરીબહેન ૧૩. બતકનું બચ્ચું	૮. મારી શાળા ૯. ચિત્રવર્ણન
માર્ચ	૧૪. ઉખાણાં ● પુનરાવર્તન ૪ પૂરક વાચન : ૩. ધમાચકડી (કાવ્ય)	૧૦. ઉખાણાં ૧૧. પઝલ : નામ લખો
એપ્રિલ	પુનરાવર્તન	—

૨. ગણિત-ગમ્મત

માસ	પ્રકરણ
નવેમ્બર	૮. વધુ ભારે કોણ? (ચાલુ) ● કોર્નુ-ટામેટાંનો પંગો
ડિસેમ્બર	૮. વધુ ભારે કોણ? ● વજનના એકમો ● વજનિયાં અને ત્રાજવાં ૯. કેટલા વખત? ● ઘડિયા ● મૌખિક ગણતરી ● કોયડા ● ઘડિયા દ્વારા ગુણાકાર ● બૉક્સ ગુણાકાર
જાન્યુઆરી	૧૦. ભાત(પેટર્ન)ની રમત ● અંક પેટર્ન ● ખાનગી સંદેશા ● એકી-બેકી સંખ્યાઓની પેટર્ન ● કમમાં નામ ૧૧. જગ અને મગ ● બન્નીના પરિવારમાં લગ્ન ● જોડ બનાવો ● જુદાં જુદાં પાત્રોની ગુંજાશ

ફેબ્રુઆરી

૧૨. આપણે ભાગ પાડી શકીશું?

- જૂથમાં વહેંચણી
- ભાગાકાર
- મૌખિક ગણતરી

૧૩. સ્માર્ટ ચાર્ટ

- ચિત્રના આધારે માહિતી
- ચિત્રના આધારે પ્રશ્નોત્તર
- ચિત્ર-આલેખ

માર્ચ

૧૪. રૂપિયા – પૈસા

- મૌખિક ગણતરી
- કિંમત શોધો
- સરવાળા – બાદબાકી
- કોયડા

એપ્રિલ

પુનરાવર્તન

૩. આસપાસ (પર્યાવરણ અભ્યાસ)

માસ	પ્રકરણ
નવેમ્બર	૧૩. આપણી લાગણીઓની ભાગીદારી !
ડિસેમ્બર	૧૪. આપણો ખોરાક ૧૫. માટીની મજા ૧૬. મારું ઘર ૧૭. પત્રનો પ્રવાસ
જાન્યુઆરી	૧૮. રમતાં-રમતાં ૧૯. આપણાં સાથી ૨૦. કેટલા રે કેટલા
ફેબ્રુઆરી	૨૧. પાણી બચાવીએ ૨૨. ડાબું-જમણું ૨૩. સુંદર કપડાં
માર્ચ	૨૪. જીવનનું જાળું ૨૫. મારો તાલુકો
એપ્રિલ	પુનરાવર્તન

૪. હિન્દી

માસ

પ્રકરણ

નવેમ્બર

પાઠ ૧૪ : શબ્દ-લેખન (શબ્દ-લેખન)

- પ્રાણીઓનાં નામનો હિન્દી-ગુજરાતીમાં વાંચન-લેખન અભ્યાસ કરાવવો.
- ધંધાદારીઓનાં નામનો હિન્દી-ગુજરાતીમાં વાંચન-લેખન અભ્યાસ કરાવવો.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય
- ચિત્ર ઓળખી તેની નીચે હિન્દી-ગુજરાતી શબ્દોની જોડી લખાવવી.

પાઠ ૧૫ : અંક (આંક)

- ૧થી ૨૦ સુધી ગિનતી હિન્દી અંકમાં અને શબ્દમાં વાંચતાં-લખતાં શીખવવી.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
- ખૂટતા અંકો લખાવવા.
- ચિત્રોની સંખ્યાની ગણતરી કરાવી હિન્દી અંક અને શબ્દમાં સંખ્યા લખાવવી.
- સંખ્યાને શબ્દોમાં લખાવવી.
- અંક અને શબ્દમાં લખેલી સંખ્યાનાં જોડકાં બનાવવાં.

પાઠ ૧૬ : ચિત્રપાઠ (ચિત્રપાઠ)

- વિવિધ ફળ અને ફૂલનાં નામ હિન્દીમાં વંચાવવાં.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - વિવિધ ફળ અને ફૂલનાં ચિત્રોની નીચે તેમનાં હિન્દી નામ લખાવવાં.
  - વિવિધ શાકભાજીનાં નામ હિન્દીમાં વંચાવવાં.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - વિવિધ શાકભાજીનાં ચિત્રોની નીચે તેમનાં હિન્દી નામ લખાવવાં.

પાઠ ૧૭ : કૌન કહાં રહતા હૈ? (કોણ ક્યાં રહે છે?)

- ચિત્ર-પરિચય સાથે તેમનાં વિવિધ રહેઠાણોની ઓળખ કરાવવી.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - ચિત્ર જોઈ તેનું રહેઠાણ લખાવવું અને વધારાનાં પશુ-પક્ષી, જીવજંતુ ક્યાં રહે છે તે લખાવવું.

પાઠ ૧૮ : પ્રાર્થના (પ્રાર્થના)

- પ્રાર્થનાનું સમૂહગાન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - શબ્દોનું અનુલેખન કરાવવું.
  - શબ્દમાંથી અક્ષર ઓળખી તેના ઉપર ○ કરાવવું.
  - વાક્યોનું અનુલેખન કરાવવું.

પાઠ ૧૯ : તોતા (પોપટ)

- કવિતાનું ગાન કરાવવું.
- કવિતાની સમજ આપવી. તોતાનાં રંગ, રહેઠાણ, ખોરાક વિશે માહિતી આપવી.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - સાચા ઉત્તર સામે 'v'નું નિશાન કરાવવું.
  - કાવ્યપંક્તિઓ પૂરી કરાવવી.
  - શબ્દમાંથી અક્ષર ઓળખી રેખાંકિત કરાવવા.

પાઠ ૨૦ : મોર (મોર)

- મોરનો પરિચય કરાવવો.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - યોગ્ય શબ્દ વડે વાક્ય પૂરું કરાવવું.
  - ખરા વાક્ય સામે $\checkmark$ અને ખોટા વાક્ય સામે $\times$ નું ચિહ્ન કરાવવું.

જાન્યુઆરી

પાઠ ૨૧ : હિન્દી ભાષા (હિન્દી ભાષા)

- કવિતાનું સમૂહગાન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - હિન્દી શબ્દો માટે ગુજરાતી શબ્દો લખાવવા.
  - પ્રશ્નોના ઉત્તર લખાવવા.

પાઠ ૨૨ : આદર્શ બાલક (આદર્શ બાળક)

- પાઠનું વાંચન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - વાક્યોની સામે ખરા-ખોટાની નિશાની કરાવવી.
  - વાક્યમાંથી ખોટો શબ્દ છેકાવવો.
  - દરેક વર્તન સામે ‘અच्छा’ યા ‘बुरा’ લખાવવું.

પાઠ ૨૩ : કામ કરો (કામ કરો)

- કવિતાનું સમૂહગાન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - પ્રશ્નના આપેલા ઉત્તરોમાંથી ખરા ઉત્તર સામે ‘ $\checkmark$ ’નું નિશાન કરાવવું.
  - સમાનાર્થી શબ્દ ન હોય તેના ઉપર ○ કરાવવું.
  - ખાલી જગ્યામાં સાચો શબ્દ લખાવવો.
  - શબ્દના છેલ્લા અક્ષરથી શરૂ કરી શબ્દ-સીડી બનાવવી.

પાઠ ૨૪ : ભારતીય મહીને (ભારતીય મહિના)

- ભારતીય મહિનાઓનાં નામનું હિન્દી અને ગુજરાતીમાં વાંચન-લેખન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - ભારતીય મહિનાઓનું હિન્દીમાં અનુલેખન કરાવવું.
  - ગુજરાતી મહિનાની સામે હિન્દી નામ લખાવવાં.
  - ખાલી જગ્યા પુરાવવી.

પાઠ ૨૫ : અંગ્રેજી મહીને (અંગ્રેજી મહિના)

- અંગ્રેજી મહિનાઓનાં નામનું હિન્દી અને ગુજરાતીમાં વાંચન-લેખન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - અંગ્રેજી મહિનાઓનું હિન્દીમાં અનુલેખન કરાવવું.
  - અંગ્રેજી મહિનાનાં હિન્દી નામની સામે ગુજરાતી નામ લખાવવું.
  - ખાલી જગ્યા પુરાવવી.

પાઠ ૨૬ : પ્રાણિયોં કી આવાજોં (પ્રાણીઓના અવાજો)

- વિવિધ પ્રાણી અને તેમના અવાજનું અનુલેખન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - ખાલી જગ્યા પુરાવવી.

પાઠ ૨૭ : પૂજા કે સ્થાન (પૂજાનાં સ્થળો)

- વિવિધ ધર્મોનાં પૂજા સ્થાન વિશેનાં વાક્યોનું અનુલેખન કરાવવું.

પાઠ ૨૮ : ગંદગી – રોગોં કી જડ (ગંદકી – રોગોંનું મૂળ)

- પાઠનું વાંચન કરાવવું. ચર્ચા કરી સમજ આપવી.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - ખાલી જગ્યા પુરાવવી.

પાઠ ૨૯ : રિશ્તે-નાતે (સંબંધો)

- પાઠનું વાંચન કરાવવું.
- સ્વાધ્યાય કાર્ય :
  - સંબંધો માટેનાં શબ્દ-જોડકાંનું અનુલેખન કરાવવું.

૫. ENGLISH

માસ

પાઠ

નવેમ્બર

8. These and Those

- **these** અને **those**નો ઉપયોગ શીખવવો.
- એકવચનમાં આપેલાં વાક્યોને બહુવચનમાં ફેરવતાં શીખવવાં.
- ચિત્રો જોઈ, વાક્યો વાંચી બહુવચનમાં લખતાં શીખવવું.
- ચિત્રમાં રંગ પૂરાવવા.
- કવિતા : Hickory Dickory Dock, ... ગાતાં શીખવવી.

ડિસેમ્બર

9. What Are These ?

- What સાથે **these / those**નો ઉપયોગ શીખવવો.
- ચિત્રો જોઈ, કૌંસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્નોના ઉત્તર લખતાં શીખવવા.
- પ્રશ્નાર્થવાક્યો બનાવી લખતાં શીખવવાં.
- ચિત્રો જોઈ, પ્રશ્નોના ઉત્તર **Yes** અથવા **No**માં લખતાં શીખવવા.

10. Prepositions

- **in, on, near** અને **under** શબ્દોનો ઉપયોગ શીખવવો.
- ચિત્રો જોઈ, કૌંસમાં આપેલા શબ્દો સાથે **in / on / under / near**નો ઉપયોગ કરી વાક્યો લખતાં શીખવવાં.
- સૂચના મુજબ ચિત્રો દોરાવી તેમાં રંગ પૂરાવવા.

જાન્યુઆરી

11. Action Words

- ચિત્રો દ્વારા **action words** સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવા.
- ચિત્રોને **action words** સાથે જોડતાં શીખવવાં.
- ચિત્રો જોઈ, **action words** લખતાં શીખવવા.
- ચિત્રમાં રંગ પૂરાવવા.
- કવિતા : Teddy bear, Teddy ... ગાતાં શીખવવી.

કેબ્રુઆરી

12. Parts of the Body

- શરીરના અવયવોનાં નામ સ્પેલિંગ અને ઉચ્ચાર સાથે શીખવવાં.
- ચિત્રોને શરીરના અવયવોનાં નામ સાથે જોડતાં શીખવવાં.
- શરીરના અવયવોનાં ચિત્રો ઓળખી નામ લખતાં શીખવવાં.
- ચિત્રમાં રંગ પૂરાવવા.
- કવિતા : Chubby cheeks, ... ગાતાં શીખવવી.

માર્ચ

13. Word-Building

- **Days of the Week**નાં નામ સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવાં.
- **Things in the Kitchen**નાં નામ સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવાં.
- **Things in the Living Room**નાં નામ સ્પેલિંગ, ઉચ્ચાર અને અર્થ સાથે શીખવવાં.
- વસ્તુઓનાં ચિત્રો ઓળખી નામ લખતાં શીખવવાં.

એપ્રિલ

પુનરાવર્તન

૬. સામાન્ય જ્ઞાન

માસ	પ્રકરણ
નવેમ્બર	૧૪. કેટલીક વસ્તુઓ અને તેમના ઉપયોગ ૧૫. સંગીતનાં સાધનો
ડિસેમ્બર	૧૬. ભારતના પ્રખ્યાત રમતવીરો ૧૭. ભારતનાં ઐતિહાસિક સ્થાપત્યો અને તેનાં શહેરો ૧૮. પ્રખ્યાત બગીચા ૧૯. સમય અને ઘડિયાળ ૨૦. ઉખાણાં
જાન્યુઆરી	૨૧. વસ્તુઓ શામાંથી બનેલી છે? ૨૨. જોડ રચો ૨૩. વર્ગ-નામ શોધો ૨૪. નંબર ક્વિઝ
ફેબ્રુઆરી	૨૫. હોશિયાર (સમજી) બાળકો થાઓ ૨૬. સામાન્ય પ્રશ્નો ૨૭. ચાર-ચાર નામ લખો ૨૮. એક-બે શબ્દોમાં ઉત્તર લખો
માર્ચ	૨૯. ખાલી જગ્યા પૂરો ૩૦. જોડકાં રચો
એપ્રિલ	પુનરાવર્તન

૭. કમ્પ્યુટર પરિચય

માસ	પાઠ
નવેમ્બર	૩. વર્ડપેડ
ડિસેમ્બર	૩. વર્ડપેડ
જાન્યુઆરી	૩. વર્ડપેડ
ફેબ્રુઆરી	૩. વર્ડપેડ
માર્ચ	૩. વર્ડપેડ
એપ્રિલ	પુનરાવર્તન

૮. ચિત્રકલા

માસ	વિષય-વિષયાંગ
નવેમ્બર	● કૉલિગ્રાફી – રેખાંકન અને આકાર – ભૌમિતિક આકારોનો ઉપયોગ કરાવી સુંદર દશ્યચિત્રનું રેખાંકન કરાવવું.
ડિસેમ્બર	● ચિત્રસંયોજન – રંગપૂરણી – દશ્યચિત્રરૂપે ચિત્રસંયોજનનું રેખાંકન કરાવી, તેમાં મનપસંદ રંગો પુરાવવા. ● ભાતચિત્ર – ચોરસ અને લંબચોરસ આકારોને ઓવરલેપ કરી ભાતચિત્ર દોરાવી, તેમાં મનપસંદ રંગો પુરાવવા.
જાન્યુઆરી	● વસ્તુચિત્ર (પદાર્થચિત્ર) – પાણીનો જગ, બરણી, માટલી, ડોલ અને ટમલર જેવા આકારોનું રેખાંકન કરાવવું. ડોલ અને ટમલરના આકારોમાં રંગ પુરાવવા. ● પ્રકૃતિચિત્ર – જુદાં જુદાં ચાર ફૂલોની રેખાકૃતિ પૂર્ણ કરાવી, તેમાં ફૂલના રંગો પુરાવવા.
ફેબ્રુઆરી	● કાફ્ટ વર્ક – પેપર ફોલ્ડિંગ અથવા પેપર કટિંગ – પેપર ફોલ્ડિંગ વર્કમાં ‘જોકરની ટોપી’ અને ‘લેટર-બોક્સ’ તૈયાર કરાવવા અથવા પેપર કટિંગ વર્કમાં ‘કિસમસ ટ્રી’ અથવા ‘છત્રી’ના આકારો તૈયાર કરાવવા. ● કોલાઝ વર્ક અથવા માટીકામ – મેંગેઝિનના નકામા રંગીન કાગળોને ઉપયોગમાં લઈ કોલાઝચિત્ર તૈયાર કરાવવું અથવા માટીકામમાં ‘માછલી’ અને ‘ભીંડા’ના આકારો તૈયાર કરાવવા.
માર્ચ	● સ્મૃતિચિત્ર – ‘પોપટ’ અને ‘બિલાડી’નાં ચિત્રો દોરાવી, તેમાં રંગ પુરાવવા.
એપ્રિલ	પુનરાવર્તન